

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 259/05-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., toho času vo väzbe, ktorou namietal porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 2 a v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 2 ods. 2 a s čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-607/1-OVK-ZI-2004 (pôvodne pod sp. zn. ČVS: ORP-3055/1-OSV-ZA-2004), a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júla 2005 doručená sťažnosť z 25. júla 2005 J. M., toho času vo väzbe (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 2 a v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 2 ods. 2 a s čl. 152

ods. 4 ústavy postupom Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Žilina (ďalej len „úrad justičnej a kriminálnej polície“).

Z obsahu sťažnosti sťažovateľa, ako aj z k nej pripojených príloh vyplýva, že vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia skráteneho vyšetrovania, uznesením sp. zn. ČVS: ORP-3055/1-OSV-ZA-2004 z 28. júla 2004 začal podľa § 160 ods. 1 Trestného poriadku trestné stíhanie a súčasne podľa § 163 ods. 1 Trestného poriadku vzniesol proti sťažovateľovi obvinenie za spáchanie trestného činu útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Trestného zákona.

Opatrením Okresného súdu Žilina sp. zn. 1 Tp 1422/04 zo 14. augusta 2004 bol sťažovateľovi v uvedenej trestnej veci ustanovený obhajca podľa § 39 ods. 1 Trestného poriadku z dôvodu nutnej obhajoby podľa § 36 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (sťažovateľ sa v tom čase nachádzal vo väzbe v inej trestnej veci).

Uznesením sp. zn. ČVS: ORP-607/1-OVK-ZI-2004 z 29. marca 2005 vyšetrovateľ úradu justičnej a kriminálnej polície, oddelenia všeobecnej kriminality, trestné stíhanie sťažovateľa pre trestný čin útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Trestného zákona (začaté uznesením sp. zn. ČVS: ORP-3055/1-OSV-ZA-2004 z 28. júla 2004) zastavil podľa § 172 ods. 2 písm. a) Trestného poriadku s odôvodnením, že trest, ku ktorému môže stíhanie viesť, je celkom bez významu popri treste, ktorý sťažovateľa podľa očakávania postihne v súvislosti s jeho trestným stíhaním v trestných veciach vedených na úrade justičnej a kriminálnej polície pod sp. zn. ČVS: OÚV-309/10-ZA-2002 a ČVS: ORP-49/1-OVK-ZI-2004.

Sťažovateľ podal proti tomuto rozhodnutiu vyšetrovateľa sťažnosť. Porušenie svojich práv postupom vyšetrovateľa úradu justičnej a kriminálnej polície v uvedenej trestnej veci namietal aj v podaniach z 15. novembra 2004, z 30. marca 2005 a z 8. apríla 2005, ktorými sa domáhal preskúmania zákonnosti postupu vyšetrovateľa úradu justičnej a kriminálnej polície Okresnou prokuratúrou v Žiline (ďalej len „okresná prokuratúra“).

Prokurátor okresnej prokuratúry uznesením č. k. 1 Pv 801/04-83 z 1. júla 2005 sťažovateľovu sťažnosť proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania sp. zn. ČVS: ORP-607/1-OVK-ZI-2004 z 29. marca 2005 zamietol. Na žiadosti sťažovateľa o preskúmanie zákonnosti postupu vyšetrovateľa z 15. novembra 2004, z 30. marca 2005 a z 8. apríla 2005 reagoval listom č. k. 1 Pv 801/04-85 z 1. júla 2005, v ktorom okrem iného uviedol: „(...) *K údajnému porušeniu Vašich práv na obhajobu uvádzam nasledovné. Dňa 28. 7. 2004 uznesením policajného orgánu Odboru skráteneho vyšetrovania ÚJKP OR PZ v Žiline sp. zn. ORP-3055/1-OSV-ZA-2004 podľa § 163 ods. 1 Tr. por. Vám bolo vznesené obvinenie pre trestný čin útoku na štátny orgán podľa § 154 ods. 2 Tr. zák. pre skutok uvedený v predmetnom uznesení. Nakoľko policajný orgán zistil, že ste sa v tej dobe nachádzali vo väzbe, z tohto dôvodu urýchlene predložil spisový materiál vecne a miestne príslušnému vyšetrovateľovi Odboru všeobecnej kriminality ÚJKP OR PZ v Žiline. Z úradného záznamu vyšetrovateľa zo dňa 11. 8. 2004 vyplýva, že Vás vyšetrovateľ poučil o tom, že vo Vašom prípade sa jedná o nutnú obhajobu a v prípade, že ak si v lehote dvoch dní nezvolíte obhajcu a ak Vám obhajcu nezvolí ani Váš príbuzný v priamom pokolení a ďalšie na to oprávnené osoby, tak Vám bude obhajca ustanovený Okresným súdom v Žiline. Keďže ste si v uvedenej lehote nezvolili obhajcu, resp. ani žiadna oprávnená osoba Vám nezvolila obhajcu, obhajca Vám bol ustanovený rozhodnutím okresného súdu v Žiline dňa 14. 8. 2004. Z tohto dôvodu mám zato, že v postupe orgánov činných v trestnom konaní nedošlo k porušeniu Vášho práva na obhajobu. (...)*“

Sťažovateľ pred ústavným súdom namietal porušenie svojich základných práv a slobôd postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v prípravnom konaní v uvedenej trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-607/1-OVK-ZI-2004 (pôvodne pod sp. zn. ČVS: ORP-3055/1-OSV-ZA-2004) argumentujúc, že v čase vznesenia obvinenia pre trestný čin útoku na štátny orgán sa nachádzal vo väzbe v súvislosti s konaním v jeho inej trestnej veci. Napriek tomu mu nebola ihneď pri vznesení obvinenia daná možnosť zvoliť si obhajcu podľa vlastnej vôle, pričom k ustanoveniu obhajcu jeho osobe došlo až po 17 dňoch od vznesenia obvinenia.

Sťažovateľ uviedol, že: „(...) právo podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nadobudol momentom vznesenia obvinenia voči jeho osobe dňa 28. júla 2004, pričom Policajný orgán PZ SR ho nepoučil o jeho práve zvoliť si obhajcu podľa vlastnej vôle, nedal mu čas, lehotu na zvolenie obhajcu a ustanovený obhajca bol sťažovateľovi ustanovený až dňa 14. augusta 2004, teda po 17 dňoch od nadobudnutia jeho (sťažovateľovho, pozn.) práva podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky.“

Sťažovateľ namietol porušenie svojich základných práv zo strany úradu justičnej a kriminálnej polície aj tým, že tento orgán v označenej trestnej veci nepostupoval zákonne a teda ani ústavne súladným spôsobom, na základe čoho sa v konaní pred ústavným súdom domáhal rozhodnutia, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie jeho základných práv a slobôd zaručených v čl. 17 ods. 2 a v čl. 50 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 a s čl. 152 ods. 4 ústavy postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v uvedenej trestnej veci, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 3 000 000 Sk a taktiež náhradu trov konania pred ústavným súdom.

V prílohe svojej sťažnosti z 25. júla 2005 doručil sťažovateľ ústavnému súdu aj žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu v konaní.

II.

1. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa skúmajúc, či nie sú dané dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

2. Sťažovateľ tvrdí, že k porušeniu jeho základných práv a slobôd došlo nezákonným postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v prípravnom konaní v jeho trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: ORP-607/1-OVK-ZI-2004 (pôvodne pod sp. zn. ČVS: ORP-3055/1-OSV-ZA- 2004).

Z príloh pripojených sťažovateľom k ústavnej sťažnosti okrem iného vyplýva, že uvedené trestné stíhanie (začaté uznesením sp. zn. ČVS: ORP-3055/1-OSV-ZA-2004 z 28. júla 2004) bolo právoplatne zastavené.

Pri predbežnom prerokovaní sťažovateľovej sťažnosti z 25. júla 2005 prihliadal ústavný súd v rámci skúmania splnenia podmienky vyčerpania dostupných a účinných prostriedkov nápravy zo strany sťažovateľa (v zmysle citovaného § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) aj na skutočnosť, že 1. júla 2004 nadobudol účinnosť zákon

č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“).

Táto právna norma poskytuje sťažovateľovi právne prostriedky, využitím ktorých sa môže domáhať nápravy namietaného porušenia ním označených práv prostredníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky [konajúceho v mene štátu pri predbežnom prerokovaní nároku uplatneného podľa uvedeného zákona v súvislosti s prípadným nesprávnym úradným postupom úradu justičnej a kriminálnej polície v trestnom konaní - § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 514/2003 Z. z.].

Podľa § 3 ods. 1 písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 9 ods. 1 druhej vety zákona č. 514/2003 Z. z. za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieskumy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Iným nezákonným zásahom do práv alebo právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb je nepochybne aj taký postup orgánov verejnej moci (vrátane orgánov činných v trestnom konaní) pri výkone ich právomoci, ktorým došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 17 zákona č. 514/2003 Z. z. sa uhrádza skutočná škoda a ušlý zisk (ods. 1). V prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak (ods. 2).

Od účinnosti zákona č. 514/2003 Z. z. (od 1. júla 2004) má teda sťažovateľ k dispozícii účinné prostriedky nápravy na ochranu ním označených práv zaručených v ústave na základe ustanovení § 3, § 9, § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. Ich využitím sťažovateľ mohol a môže v prípade uznania opodstatnenosti jeho tvrdení dosiahnuť uznanie porušenia svojich práv, ochrany ktorých sa domáha v súčasnosti v konaní pred ústavným súdom, ako aj nápravu vo forme náhrady škody zahŕňajúcej taktiež nemajetkovú ujmu (§ 17 zákona č. 514/2003 Z. z.), či už prostredníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo príslušného všeobecného súdu (§ 4, § 15 ods. 1 a § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.).

Z uvedeného vyplýva, že sťažovateľ disponuje dostupným a účinným prostriedkom nápravy ním namietaného porušenia označených základných práv a slobôd, o ktorom je v konečnom dôsledku oprávnený rozhodnúť všeobecný súd. Vzhľadom na princíp subsidiarity, podľa ktorého rozhoduje ústavný súd o individuálnych sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb vo veci porušenia ich základných práv alebo slobôd v tých prípadoch, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy), nie je vo vzťahu k sťažovateľom napádanému postupu úradu justičnej a kriminálnej polície daná právomoc ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

3. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (predovšetkým o jeho žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu ústavným súdom) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2005

